

Rat u Ukrajini. Dnevne novosti. 84. dan

Priležile Sofija Oliinik i Marjana Zavijska

Azovstal. Nastavlja se evakuacija vojnika iz Azovstala. Jučer je još [7 autobusa](#) napustilo čeličanu u smjeru teritorija pod ruskom kontrolom u Donjeckoj oblasti. Svi ranjeni vojnici moraju [potražiti medicinsku pomoć](#) prije daljnje razmjene. Međutim, još uvijek prisutna zabrinutost za sigurnost vojnika. Ruski istražni odbor ispitat će ukrajinske vojnike izvedene iz Azovstala. Žele utvrditi njihov identitet i provjeriti njihovu umiješanost u „zločine nad civilima”. Neki od članova ruske Dume (ruskog parlamenta) [razmatraju](#) mogućnost donošenja zakona koji bi zabranio razmjenu onih zarobljenika koji su optuženi za „nacizam”. Stoga, prema lažnim optužbama, Rusija može optužiti mauripoljske branitelje za ratne zločine i tako spriječiti njihovu zamjenu za ruske ratne zarobljenike. Ukrajinske vlasti pozivaju na izbjegavanje nagađanja o detaljima, budući da su daljnji pregovori o evakuaciji i dalje u tijeku.

Mauripoljski branitelji promijenili su tijekom rata s Rusijom odupirući se 82 dana, [kaže](#) Mihajlo Podoljak, savjetnik ukrajinskog predsjednika, nadodajući da su branitelji zaustavili rusku operaciju zauzimanja dijelova teritorija u istočnoj i južnoj Ukrajini. Zahvaljujući njihovom kontinuiranom otporu, ruske snage nisu uspjele zauzeti ostale dijelove oblasti, kao ni brzo krenuti u ofenzivu.

Napadnuti gradovi. Ruske snage nastavljaju intenzivno topničko granatiranje ukrajinskih pograničnih naselja u Černigovskoj i Sumskoj oblasti. Institut za vojne studije [izvještava](#) da je Ukrajinsko sjeverno operativno zapovjedništvo izvijestilo da su ruske snage granatirale granicu između Sumske oblasti i Rusije više od 70 puta 17. svibnja. Dmitrij Živicki, načelnik sumske regionalne uprave, rekao je kako su ruski saboteri neuspješno pokušali probiti ukrajinsku granicu 17. svibnja. Regionalna služba za izvanredne događaje priopćava da je osam osoba ubijeno, a 12 ranjeno u ruskom zračnom napadu na selo Desna u Černigovskoj oblasti. Ruski raketni napadi pogodili su grad Bahmut u Donjeckoj oblasti. Pogodili su peterokatnu stambenu zgradu pri čemu je 9-godišnje dijete zadobilo ozbiljne ozljede, a jedna osoba je poginula. Ruska raketa pogodila je i zgradu tvornice „Knauf”. Ujutro je Dnipro bio na meti raketnog napada kada su na grad ispaljene dvije rakete. Sustav protuzračne obrane uspio ih je uništiti, međutim jedna je žena ranjena.

Harkivska oblast. Marat Hunusulin, zamjenik ruskog premijera, [posjetio je](#) Harkivsku oblast. RIA Novosti izvještavaju kako je Hunusulin rekao da će regija zauzeti „važno mjesto u ruskoj obitelji”. 1. svibnja, Moskva je uvela ruski rubalj kao službenu valutu u oblasti. Prije nekoliko dana, lokalna uprava u Harkivu, koju je postavila Rusija, izjavila je kako planira od Moskve zatražiti pravo da postane dio Ruske Federacije. Harkiv ostaje zatvoren za službeni ulazak/izlazak kako bi se nastavile izolacija oblasti i prijetnje dužnosnicima. Ruske snage [satima zadržavaju ljude](#) u redovima na kontrolnim točkama u pokušajima da napuste grad. Ovaj potez prati propaganda pristanka, trenutna propaganda koja sprječava ljude da napuste oblast, dok im u isto vrijeme i prijeti. U jednu ruku, postoji strah da će ruske snage zauzeti stanove onih koji su napustili grad. Jučer, civil je ubijen dok je dostavljao humanitarnu pomoć u gradu. 16. svibnja ruska vojska [otela je](#) Oleksija Vorontsova, inženjera ukrajinske televizijske kuće „Suspilne Kherson” iz vlastitog doma u privremeno okupiranom Harkivu. Trenutačno se ne zna lokacija zaposlenika ukrajinske televizijske kuće „Suspilne”.

Vanjska politika. Finski Parlament velikom većinom [odobrio](#) je prijedlog za članstvo u NATO savezu nakon parlamentarne rasprave. Ova odluka staje na kraj višegodišnjoj politici neutralnosti zemlje. Očekuje se kako će Finska i Švedska svoje zahtjeve za ulazak u NATO savez [podnijeti](#) danas, u srijedu.

Josep Borrell, Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove, [izjavio je](#) da Europska unija neće dopustiti da Ukrajina ostane bez naoružanja. „Trenutačno, sukob je u kritičnoj fazi. Ne možemo dopustiti da Ukrajina ostane bez vojne opreme i naoružanja”, – [rekao je](#) Josep Borrell nakon sastanka s Vijećem obrane EU-a. U međuvremenu, Europska komisija [iznijet će plan](#) o stjecanju nove obrambene uloge pomaganjem državama članicama u koordiniranju rastućih vojnih izdataka.

Na nadolazećem [sastanku skupine G7](#), ministri financija trebali bi razgovarati o novom paketu koji bi obuhvatio tri mjeseca uz kratkoročne financijske sporazume u obliku bespovratnih sredstava koji se, u odnosu na zajmove, ne moraju otplaćivati, rekao je dužnosnik, nadodajući kako je pomoć bila potrebna zbog pada ukrajinskih prihoda. Ukupni trošak paketa iznosi oko 15 milijardi eura (15,8 milijardi USD).

„Marshallov plan” za Ukrajinu. Janet Yellen, američka ministrica financija [uputila je](#) poziv za veliku gospodarsku pomoć Ukrajini. Gomilajuća potreba za financijskom potporom za obnovu Ukrajine u skladu je s procjenom trenutnih iznosa za koje se smatra da neće zadovoljiti ni kratkoročne potrebe dok se nacija bori s razaranjem uzrokovanim ruskom invazijom. SAD trenutno priprema paket za Ukrajinu u vrijednosti od 40 milijardi USD, za koji se očekuje da će konačno odobrenje Senata dobiti u srijedu.

Vladajuća njemačka koalicija složila se da će Berlin igrati konstruktivnu ulogu u raspravi o tome kako poslati milijarde eura u Ukrajinu, [izvještava](#) Bloomberg. O ovom će se pitanju raspravljati na sastanku ministara financija skupine G7 u Bonnu od 18. do 20. svibnja. Berlin je skloniji tome da mobilizira sredstva putem Europske investicijske banke. Za pokrivanje kratkoročnih financijskih potreba Ukrajine predviđeno je 5 milijardi eura (5,2 milijardi USD) mjesečno, čemu je Njemačka spremna doprinijeti ako i ostale zemlje dodaju svoj dio.

Ljudska prava. Više od [3000 civila](#) u Mauripolju zatočeno je u „filtracijskom zatvoru” – nekadašnjoj kaznenoj koloniji br.52 u selu Olenivka u Donjeckoj oblasti. Među zatočenima je oko 30 volontera koji su pokušali dostaviti humanitarnu pomoć Mauripolju i spasiti stanovnike. Prije nego što su poslani u koloniju, okupatori su zatočene građane podvrgnuli satima ispitivanja i mučenja strujnim udarima. Trajanje „filtracije”, odnosno ostanak u koloniji iznosi 30 dana. Za „posebno nepouzdanu” aktiviste, bivše vojnike i policijske službenike, ostanak se produljuje na još mjesec dana.

Pregovori. Pregovori između Ukrajine i Rusije službeno su obustavljeni. Isprva, Andriy Rudenko, zamjenik ministra vanjskih poslova Ruske Federacije, izjavio je da pregovori između dvije zemlje nisu u tijeku. Kasnije je Mihailo Podoljak, savjetnik šefa administracije predsjedničkog ureda Ukrajine [potvrdio](#) ovu izjavu, „Pregovarački proces između Ukrajine i Rusije je obustavljen. Međutim, nastaviti će se te mi se čini da će Zelenski biti posrednik.” Dodao je da Ukrajina ništa neće dati „da bi spasila Putinov obraz.”

Zdravstvena sigurnost. Svjetska zdravstvena organizacija [upozorava](#) na mogućnost širenja zaraznih bolesti zbog uništene vodoopskrbe u

Mauripolju. „Primili smo informacije nevladinih organizacija koje ondje djeluju da su u Mauripolju ulice sama močvara, a da je kanalizacijska voda pomiješana s pitkom vodom. To predstavlja ogromnu opasnost od širenja mnogih infekcija, uključujući koleru. Sjećamo se da je bilo slučajeva kolere u Mauripolju prije 2011. pa se pripremamo”, – rekla je Dorit Nitzan, regionalna direktorica službe za izvanredne događaje iz Svjetske zdravstvene organizacije. Svjetska zdravstvena organizacija priprema pakete i cjepiva protiv kolere te surađuje s ostalim nevladinim organizacijama u pružanju pomoći stanovnicima okupiranog teritorija.

Kazneni progon za ratne zločine. U četvrtak će se suditi dvama ruskim vojnicima pod optužbom da su ispalili rakete na civilnu infrastrukturu u Harkivskoj oblasti. U utorak je ured ukrajinskog državnog odvjetništva [poslao tweet](#) u kojem je napisano da je registrirano 11 846 slučajeva „kaznenih djela agresije i ratnih zločina” i 5644 „kaznenih djela protiv nacionalne sigurnosti” koja uključuju 623 osumnjičenika.

Kibersigurnost. Po prvi put Ukrajina je primila dvije vrlo važne CYBERSEC nagrade iz područja kibersigurnosti: za herojski otpor ruskoj agresiji i zaštitu digitalnih granica demokratskog svijeta, [kaže](#) Mihailo Fedorov, ministar digitalne transformacije. Ukrajina je izdržala niz ruskih kibernetičkih napada na državne resurse, mrežne stranice, bankovne sustave i medije. Početkom otvorenog rata, Ukrajina nije samo počela braniti svoj teritorij, nego je i podigla cijelu IT vojsku za obranu zemlje.

Znanost. Ukrajina je izgubila svoju jedinstvenu zalihu biljnih vrsta nakon što je ruski napad pretvorio nacionalni biorepozitorij u „pepeo”. Ruska vojska uništila je Nacionalni centar za genetske resurse biljaka u Harkivu. Bila je to jedina genetska banka biljaka u Ukrajini. Banka je čuvala više od 160 000 sorti i hibrida biljaka iz cijelog svijeta. Smatra se kako je uništenje banke bilo namjerno, [kaže Serhij Avramenko](#), voditelj istraživačkog tima Nacionalnog centra za genetske resurse biljaka, nadodajući kako su oni (ruske snage) gađali objekt s izuzetnom preciznošću. Jedinstvena zbirka koju su poštjedili još i njemački fašisti tijekom Drugog svjetskog rata nije preživjela pod naletom sadašnjih agresora.

Krim. Krimskim Tatarima na okupiranim se teritorijima provaljuje u domove, a aktivisti se uhićuju. [Deseci krimsko-tatarskih aktivista, odvjetnika i građana na meti su ruskih sigurnosnih službi na samom Krimu](#), dok mnogi drugi bježe na ukrajinsko kopno u potrazi za sigurnošću. Trenutačna invazija i izvještaji o „popisu za odstrel” povezanog s time izazvali su strahove o sigurnosti krimskih Tatara. U kombinaciji s povećanom vojnom prisutnošću koja Krim koristi kao odskočnu dasku za rat, dobivanje informacija s Krima postaje sve teže. Unatoč ovim poteškoćama pojavljuju se [određene uznemirujuće informacije](#). Na primjer, s Krima dolaze izvještaji da borci za ljudska prava primaju upozorenja da ne sudjeluju u svojim aktivnostima te da im policija pretražuje domove i oduzima IT opremu. Štoviše, 10. svibnja 2022., petero krimskih Tatara – Ramzi Bekirov, Riza Izetov, Šaban Umerov, Raim Aivazov, Farhod Bazarov – osuđeni su na od 15 do 19 godina zatvora zbog sudjelovanja u *Hizb Ut-Tahrir*, organizaciji za islamska prava koja je otvoreno djelovala na Krimu prije nego što ju je Rusija zabranila nakon ilegalne okupacije.

Čitanje o dekolonizaciji – Deportacije. Masovne sovjetske deportacije započele su 1918. i trajale su više od 30 godina. Utjecale su na više od 6 milijuna ljudi među kojima je bilo mnoštvo etničkih i religioznih skupina. 2022. povijest se ponavlja – Rusija ponovno upotrebljava isti alat, deportaciju, kako bi prisilno preselila Ukrajinke s privremeno okupiranih teritorija Ukrajine na ruske teritorije, uglavnom one u ekonomskoj depresiji. Ana Yatsenko, istraživačica memorijalne kulture nevladine organizacije After Silence, predstavila je analizu ruskih „smjernica” za deportaciju koje su se primjenjivale prije više od 70 godina, a ponavljaju se i u današnje vrijeme. Pročitajte više u članku [„Masovne sovjetske deportacije: preporuke za asimilaciju za ruske vlasti”](#).

Kutak za čitanje.

- [Najveća prijetnja Putinovoj kontroli nad Krimom - The Atlantic](#) - U svibnju 1944., u roku od tri dana, Staljin je deportirao cijelu krimsko-tatarsku naciju — oko 200 000 ljudi — iz njihove domovine. Na krimsko-tatarskom jeziku, deportacija se pamti kao Sürgün („Progon”) koji je bio događaj brutalnog oduzimanja imovine i masovnih smrti. 2014. povijest se gotovo ponovila - kada su Rusi aneksirali poluotok nastavljen je progon krimskih Tatara. Danas obilježavamo 78. obljetnicu ilegalne deportacije krimsko-tatarske nacije.

Statistika.

- Prema riječima ukrajinskog premijera Denisa Šmihala, potrebno je razminirati više od 300 000 četvornih kilometara, što je gotovo jednako ukupnoj površini Italije.
- Glavni stožer oružanih snaga Ukrajine objavio je procjenu ukupnih gubitaka ruske vojske do 10 sati ujutro, 18. svibnja 2022.: osoblje – oko 28 300, tenkovi – 1251, borbena oklopna vozila – 3043, topnički sustavi – 586, višecijevni raketni bacači – 199, protuzračni sustavi – 91, zrakoplovi s nepomičnim krilima – 202, helikopteri – 167, kamioni i cisterne za gorivo – 2137, plovila i laka teretna plovila – 13, bespilotne zračne letjelice operativno-taktičke razine – 441, posebna oprema – 43, krstareće rakete – 97.

Svako djelo je vrijedno, nijedan doprinos nije premalen!

- Podržite [„Krvne agente”](#), nevladinu organizaciju koja posljednjih 6 godina aktivno promovira darivanje krvi. Tijekom rata, ova nevladina organizacija provodi kampanje za prikupljanje sredstava za komplete prve pomoći za vojnike Teritorijalne obrane, vatrogasce i volontere koji sudjeluju u evakuaciji ljudi. Glavni je cilj nabaviti hemostatske gaze, prsne pečate, zavoje i podveze.
- Dijelite ove najnovije informacije o situaciji u Ukrajini putem društvenih mreža, lokalnih medija ili širenjem ovih kratkih novosti.
- Pretplatite se na naše dnevne novosti na [Twitteru](#) i na [našoj mrežnoj stranici](#).
- Naš projekt možete podržati donacijama putem usluge PayPal. Više informacija potražite [ovdje](#).

Hvala vam što podržavate Ukrajinu! Slava Ukraini! Slava Ukrajini!